

مروری بر عملکرد وزارت جهادسازندگی طی سالهای برنامه اول توسعه (۷۲-۱۳۶۸)

ارزیابی تولید محصولات و صادرات و واردات زیربخشهای دام و طیور و شیلات و آبزیان ● مجتبی پالوج

○ قسمت دوم

شورشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

گرفته است که از آن جمله، گسترش تحقیقات، بررسی و شناخت شیوه‌های مناسب پرورش آبزیان و ترویج آن، توسعه امکانات زیربنایی، جلب مشارکت بخش غیر دولتی در امر سرمایه‌گذاری و افزایش بازسازی ذخایر را می‌توان ذکر کرد.

در زمینه حفظ و احیای ذخایر آبزی کشور، در طول برنامه پنجساله اول، بیش از ۱۱۰۷ میلیون قطعه بچه ماهی در آبهای سواحل شمالی و آبهای داخلی رها شده و آبهای داخلی رها شده یا در اختیار پرورش دهندگان قرار گرفته است. در مجموع، ۶۲/۸ درصد هدف پیش بینی شده تحقق یافته است.

به منظور ارزیابی عملکرد وزارت جهادسازندگی در این قسمت از گزارش، به بررسی تولیدات زیربخشهای کشاورزی (شیلات و آبزیان، دام و طیور) و واردات و صادرات این زیر بخشها می‌پردازیم.

○ الف - ارزیابی تولید محصولات و صادرات و واردات در زیر بخش شیلات و آبزیان

هدف کلی زیر بخش شیلات و آبزیان در برنامه پنجساله اول توسعه، افزایش تولید انواع آبزیان بوده است. به منظور تحقق این هدف، اقداماتی صورت

وزارت جهاد سازندگی، در برنامه پنجساله اول توسعه، جهت تولید محصولات در زیر بخشهای شیلات و آبزیان و دام و طیور، فعالیتهای گسترده‌ای را آغاز نمود و به موفقیت‌های چشمگیری دست یافت. با توجه به این که برخی از محصولات تولیدی زیر بخشهای فوق، نقش استراتژیک دارد و از اهمیت زیادی برخوردار است، بررسی عملکرد برنامه پنجساله اول و رهیافتهای آن، می‌تواند گام مهمی در امر برنامه‌ریزی، برای قطع وابستگی و رسیدن به خودکفایی و تأمین امنیت غذایی در برنامه‌های میان مدت و بلندمدت آینده باشد.

جدول شماره ۱- میزان فعالیت در زمینه تکثیر و زهاسازی بچه ماهی در سالهای ۱۳۷۲

(میلیون قطعه)

سال	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	جمع دوره ۱۳۶۸-۷۲
شرح						
عملکرد تولید بچه ماهی	۲۱۵/۸	۲۶۱/۶	۲۱۱/۶	۲۲۲/۵۸	۱۹۱/۹۶۴	۱۱۰۷/۵۲۲
پیش‌بینی تولید بچه ماهی	۲۰۲	۲۲۲	۲۵۲	۲۲۸	۶۵۵	۱۷۶۲
درصد تحقق	۱۰۶/۳	۱۱۶/۷	۸۴/۹	۵۲/۹	۲۹/۳	۶۲/۸

جدول شماره ۲- میزان پیش‌بینی و عملکرد بهره‌برداری از منابع آبزیان کشور در سالهای برنامه (۱۳۶۸-۷۲)

واحد: هزار تن

سال	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	جمع دوره ۱۳۶۸-۷۲	پیش‌بینی برنامه	درصد تحقق
شرح								
بهره‌برداری از آبهای جنوب	۲۳۹	۲۲۷	۲۴۸	۲۷۱	۲۷۲	۱۲۷۷	۱۶۹۰	۷۶
بهره‌برداری از آبهای شمال	۲۱/۱۹۳	۲۵/۹۷۸	۳۲/۵۹۶	۴۱/۱	۵۲/۷۶	۱۷۵/۶۲۷	۲۱۴/۲۰۱	۹۰
بهره‌برداری از آبهای داخلی	۴۰/۴۹	۲۲/۰۲	۲۵/۱۳۱	۲۲/۲۲	۲۲/۱۲	۲۱۴/۷۰۱	۳۴۶/۶۰۲	۷۵
جمع بهره‌برداری	۲۸۰-۳۷۲	۲۸۰-۱۸	۲۲۳۷۷	۳۳۵۲	۳۲۸۵	۱۷۳۸۵	۲۳۷۱-۲	۸۵

جدول شماره ۳- میزان تولید و سرمایه‌گذاری عمرانی زیربخش شیلات و آبزیان طی برنامه پنجساله اول

شرح	میزان تولید در سالهای ۱۳۶۸-۷۲		میزان سرمایه‌گذاری در سالهای ۱۳۶۸-۷۲	
	هزار تن	درصد تحقق	میلیارد ریال	درصد تحقق
بهره‌برداری از آبهای جنوب	۱۲۷۷	۷۶	۲۳۷۲۸۶	۱۱۱
بهره‌برداری از آبهای شمال	۱۷۵۶۲۷	۹۰	۷۷۲۳۶	۱۵۷
بهره‌برداری از آبهای داخلی	۳۱۳۲۰۱	۶۲	۱۳۶۴۵	۱۰۱
جمع بهره‌برداری	۱۷۳۸۵	۷۵	۲۳۷۱۰۲	۱۱۴

می‌دهد، که از ۴۳۱/۲۵۸ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری عمرانی تخصیص یافته به این زیر بخش در برنامه پنجساله اول، ۷۵/۶۱۶ میلیارد ریال (۱۷ درصد) از محل بودجه عمومی دولت، ۹۳/۳۲۶ میلیارد ریال (۲۲ درصد) از منابع داخلی شرکتها و ۱۱۶/۲۷۷ میلیارد ریال (۲۷ درصد) از محل سیستم بانکی و ۱۴۶/۰۳۶ میلیارد ریال (۳۴ درصد) از محل سایر منابع تأمین شده است.

○ صادرات و واردات محصولات و فرآورده‌های شیلاتی

■ صادرات

طی برنامه پنجساله اول، در مجموع ۲۵۸۶۰/۱۱۷ تن محصولات و فرآورده‌های شیلاتی

۵۲/۷۶ هزارتن در سال ۱۳۷۲ رسیده است.

بررسی مناطق مختلف، بیانگر این است که از مجموع ۱۶۶۶/۸۲۸ هزارتن تولید منابع آبزی کشور، ۱۲۷۷ هزارتن (۷۶/۶ درصد) مربوط به بهره‌برداری از آبهای داخلی است. (نمودار شماره ۱)

جدول شماره ۳ عملکرد کمی (فیزیکی) و سرمایه‌گذاری زیر بخش شیلات و آبزیان را در برنامه پنجساله اول به تفکیک مناطق نشان می‌دهد. به طوری که ملاحظه می‌شود، ۱۱۳ درصد از سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده به قیمت‌های جاری تحقق یافته است. در صورتی که تحقق اهداف فیزیکی برنامه ۷۵ درصد بوده است.

بررسی چگونگی تأمین منابع عمرانی زیر بخش شیلات به تفکیک منابع مختلف اعتباری، نشان

چنانچه در جدول شماره ۱ ملاحظه می‌شود، در سالهای اولیه برنامه، بیش از صد در صد اهداف پیش‌بینی شده، تحقق یافته است و در سه سال پایانی، درصد تحقق هدف به میزان قابل توجهی کم شده است، به طوری که در سال ۱۳۷۲، تنها کمتر از ۳۰ درصد پیش‌بینی هدف تحقق یافته است. دلایل عدم تحقق؛ بخشی به علت عدم تخصیص اعتبارات پیش‌بینی شده و بخشی نیز در نتیجه عدم تقویت کارگاههای بخش خصوصی بوده است.

میزان صید و بهره‌برداری از کل آبهای جنوب، شمال و داخلی طی دوره پنجساله اول در مجموع ۲۲۳۱/۲۰۲ هزار تن پیش‌بینی نشده بود، که ۱۶۶۶/۸۲۸ هزار تن (۷۵ درصد) آن تحقق یافته است. این مقدار تولید، از ۲۳۷/۴ هزارتن در سال پایه برنامه، با میزان رشد متوسط سالیانه ۹/۲ درصد دوره برنامه به ۳۶۸/۸۸ هزارتن در سال ۱۳۷۲ رسیده است. در حالی که در برنامه، متوسط رشد سالیانه ۲۵/۶ درصد، پیش‌بینی شده بود. دلایل عدم رسیدن به مقدار رشد پیش‌بینی شده، مشکلات موجود در امر بهره‌برداری از آبهای دور و ماهیان نیمه سطح‌زی و ریز سطح‌زی به علت عدم تأمین ارز مورد نیاز، جهت به‌کارگیری شناورهای مناسب بوده است.

چنانکه در جدول شماره ۲ ملاحظه می‌شود بیشترین درصد تحقق هدف پیش‌بینی شده، مربوط به آبهای شمال می‌باشد. به طوری که از ۲۱۴/۲۰۱ هزارتن هدف پیش‌بینی شده ۱۹۴/۶ هزارتن آن معادل ۹۰ درصد تحقق یافته است. همچنین پیش‌بینی شده بود که از آبهای جنوب، ۱۶۹۰ هزارتن بهره‌برداری صورت گیرد که ۷۶ درصد آن معادل ۱۲۷۷ هزارتن تحقق یافت. همین‌طور، بیش‌بینی شد که طی برنامه، ۳۴۶/۶۰۲ هزارتن از آبهای داخلی بهره‌برداری شود. در حالیکه میزان عملکرد ۲۱۴/۲۰۱ هزارتن (۶۲ درصد) بوده است.

میزان عملکرد هر یک از مناطق، نشان می‌دهد که بهره‌برداری از آبهای جنوب از ۲۳۹ هزارتن در سال ۱۳۶۸، به ۲۷۲ هزارتن در سال ۱۳۷۲ رسیده است. همچنین، بهره‌برداری از آبهای داخلی از ۴۰/۴۹ هزارتن در سال اول برنامه به ۴۴/۱۲ هزارتن و بهره‌برداری از آبهای شمال از ۲۱/۱۹۳ هزارتن به

رسیده است. همچنین، ارزش صادرات از ۳۱۶۵/۱ میلیون ریال در سال ۱۳۶۸ به ۲۹۹۳/۴۲۱ میلیون ریال در سال بایان برنامه رسیده است.

در جدول شماره ۵، ارزش صادرات ارزی صادرات زیر بخش شیلات و آبزیان به میلیون دلار محاسبه شده است. همان گونه که ملاحظه می شود، طی برنامه پنجساله اول، ارزش فرآورده های صادراتی معادل ۲۱۸/۴۷۸ میلیون دلار بوده که ۱۷۴/۱۹۴ میلیون دلار (حدود ۸۰ درصد) درآمد از محل صدور خاویار و بدل خاویار تحصیل شده است.

بیشترین درآمد، طی دوره پنجساله اول، مربوط به سال ۱۳۶۹ است. در این سال ۵۳/۰۵۴ میلیون دلار (حدود ۲۴ درصد) درآمد های ارزی در بخش حاصل شد.

○ واردات

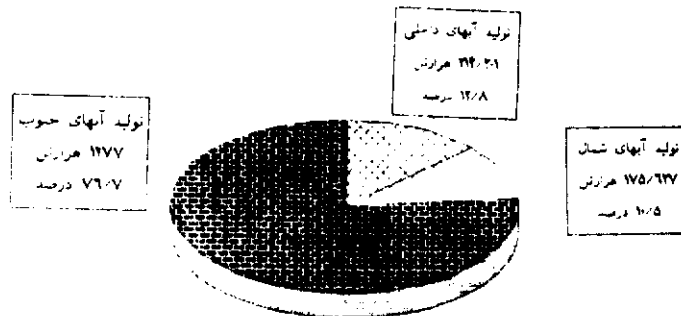
عملکرد واردات محصولات و فرآورده های شیلاتی طی سالهای ۷۲-۱۳۶۸ بیش از ۲۶۰۲۷۵ تن و به ارزش بالغ بر ۲۲۱۳۰ میلیون ریال بوده است. بیشترین حجم و ارزش واردات، طی دوره مذکور به بود ماهی و گرد ماهی و صدقداران است به طوری که از نظر وزنی ۹۹/۸ درصد و از نظر ارزشی ۹۸ درصد را شامل می گردد.

از نظر وزنی، بیشترین میزان واردات در سال ۱۳۷۱ صورت پذیرفته است. مقدار واردات در این سال، ۷۴۵۱۲/۷۴۴ تن (۲۸۱۶ درصد) بوده است. از نظر ارزش ریالی، بیشترین میزان واردات مربوط به سال ۱۳۷۲ می باشد. در این سال، ارزش واردات ۱۲۳/۱۲۳ میلیون ریال (۵۷/۲ درصد ارزش ریالی سالهای برنامه) بوده است.

در جدول شماره ۷، میزان واردات در طی سالهای برنامه اول برحسب میلیون دلار قسده شده است. چنانکه ملاحظه می شود، مجموع ارزش تخصصی به واردات محصولات و فرآورده های شیلاتی ۱۶۳۰۶۳۰ میلیون دلار بوده است. از این مقدار، ۱۶۱۰۴۷ میلیون دلار (۹۸/۷ درصد) مربوط به بودر و گرد ماهی و صدقداران است.

در طی سالهای ۷۲-۱۳۶۸، بیشترین هزینه ارزی در زمینه واردات محصولات و فرآورده های

نمودار شماره ۱- عملکرد بهره برداری از منابع آبزیان به تفکیک مناطق می - الهاد ۷۲-۱۳۶۸

جمع کل تولید ۱۱۱۶/۸۲۸ میلیون ریال

جدول شماره ۴- عملکرد صادرات فرآورده های شیلاتی به تفکیک مقدار و ارزش طی سالهای برنامه اول

مقدار به تن، ارزش به میلیون ریال

شرح	سال		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
خاویار و بدل خاویار	۳۷۷۲	۲۵۵۲/۵	۳۳۶۲	۲۸۹۱/۱	۱۹۲/۲۵۲	۲۳۵۹/۵	۱۶۹/۸۷	۲۰۱۲	۱۹۵/۲۶۱	۳۳۱۰۵۸۱
سایر فرآورده های کنسرو ماهی	۲۲	۲۸	۱/۵	۱/۲	۸۶/۶۷۸	۱۹۳/۳۱۸	۱۰۹/۷۲	۱۷/۵	۱۷۶/۲۲۶	۲۲۸۹۱۲
سایر ماهی تازه یا مجمد	۲۱۷۲/۳	۱۹۰/۳	۳۹۲۲/۲	۲۸۰/۲	۱۲۵۵/۵	۲۱۲/۵۸۶	۵۲۵۱/۵۶	۱۶۳/۱۸	۵۷۷/۰۵۶	۲۸۸۷/۵
انواع مگسک و نرمتنان	۱۱۱۲/۲	۴۱۸/۲	۱۰۷۲/۲	۳۷۸/۵	۱۰۰/۳۲	۴۱۸/۱۷	۷۷۰/۸۶	۱۷۲/۲	۱۱۳۶/۲۲۲	۲۱۰۳/۸
جمع	۲۵۶۸	۳۱۵۸/۱	۶۱۶۲/۲	۲۵۵۱/۲	۱۱۵۲/۰۱	۱۶۰۸/۵۳	۳۶۹/۱۱	۱۳۶/۸	۳۰۵۶/۰	۱۹۹۲/۳۱

جدول شماره ۵- ارزش ارزی صادرات فرآورده های شیلاتی طی سالهای برنامه اول

میلیون دلار

شرح	سال		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
خاویار و بدل خاویار	۳۵/۴۵	۴۳/۱۹	۳۴/۸	۲۹/۱۷	۳۱/۵۸۴	۲۹/۱۷	۳۱/۵۸۴	۳۱/۵۸۴	۳۱/۵۸۴	۱۷۴/۱۹۴
سایر فرآورده های کنسرو ماهی	۰/۰۵۴	۰/۰۲	۰/۲۹	۰/۲۶	۰/۳۲۹	۰/۲۶	۰/۳۲۹	۰/۳۲۹	۰/۳۲۹	۰/۹۳۵
سایر ماهی تازه یا مجمد	۲/۶۵	۴/۱۸۴	۳/۱۴۲	۲/۳۸۳	۲/۳۲۶	۲/۳۸۳	۲/۳۲۶	۲/۳۲۶	۲/۳۲۶	۱۶/۴۸۵
انواع مگسک و نرمتنان	۵/۸۱	۵/۶۶	۴/۶۷۵	۳/۹۷۵	۶/۷۲۶	۳/۹۷۵	۶/۷۲۶	۶/۷۲۶	۶/۷۲۶	۲۶/۸۴۶
جمع	۴۳/۵۵۴	۵۲/۰۲	۴۲/۰۷	۳۵/۷۸۸	۴۲/۷۶۵	۳۵/۷۸۸	۴۲/۷۶۵	۴۲/۷۶۵	۴۲/۷۶۵	۲۱۸/۴۷۸

صادراتی، حدود ۹۷/۷ درصد ارزش ریالی محصولات را شامل می شود.

چنان که در جدول شماره ۴ ملاحظه می شود، مقدار صادرات فرآورده های شیلاتی از ۳۵۶۵/۹ تن در سال ۱۳۶۸ به ۲۴۰۵/۶۰۶ تن در سال ۱۳۷۲

به ارزش ۲۸۵/۸۷۱۵ میلیون ریال به خروج از گسده صادر شده است که بیشترین حجم صادرات، متعلق به ماهیهای یخ زده می باشد. به طوری که از نظر وزنی، ۲۷/۲ درصد محصولات صادراتی را شامل می شود. خاویار و بدل خاویار با ۴ درصد وزن کل محصولات

شیلاتی در سال ۱۳۷۱ صورت گرفته است. در این سال، ۶۲/۳۴۳ میلیون دلار (۳۸/۱ درصد) برای واردات هزینه شده است. این رقم در سال ۱۳۷۲ به ۲۵/۹۸۳ میلیون دلار (۱۵/۹ درصد) تقلیل یافته است.

برنامه پنجساله اول بوده است. به طوری که در جدول شماره ۸ ملاحظه می‌شود، درصد تحقق اهداف کمی در برنامه پنجساله برای گوشت قرمز ۱۰۳ درصد، برای گوشت مرغ و تخم‌مرغ به ترتیب ۱۰۶ و ۱۰۴ درصد و برای سیر خام ۱۰۵

برنامه به ۶۴۳ هزار تن در سال پایان برنامه رسیده است. همچنین، تولید گوشت مرغ طی دوره مذکور ۲۱۸۰ هزار تن بوده که از ۳۰۰ هزار تن در سال ۱۳۶۷ به ۵۶۰ هزار تن در سال ۱۳۷۲ رسیده است. در سال بایه برنامه، تولید تخم‌مرغ ۲۵۰ هزار تن بوده که به ۴۵۰ هزار تن در سال پایان برنامه رسیده است و در مجموع ۱۷۷۵ هزار تن تخم‌مرغ تولید شده است. نیز در برنامه پنجساله اول ۲۱۷ هزار تن سیر خام تولید شد. در سال ۱۳۶۷، تولید سیر خام ۳۴ هزار تن بوده است که در سال ۱۳۷۲ به ۴۲۸۱ تن رسید. برنامه است. طی دوره مذکور، ۸۱/۴ هزار تن عسل تولید شد. مقدار تولید در سال بایه برنامه، ۱۳ هزار تن بود که در سال پایان برنامه، به ۱۸/۵ تن رسید.

بررسی سرمایه‌گذاری در زیربخش دام و طیور طی برنامه پنجساله اول نشان می‌دهد که ۱۰۶۶/۱۰۷ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری عمرانی برای دوره مذکور در این زیربخش پیش‌بینی شده است. ۸۱ درصد از سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده، معادل ۸۶۳/۳۶ میلیارد ریال، به قسمتهای جاری، تحقق یافته است.

بررسی منابع مختلف تامین اعتبار، بیانگر آن است که از ۸۳۶/۳۶ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری تحقق یافته، ۱۱۱/۸۷۵ میلیارد ریال (۱۳ درصد) از محل بخش عمومی، ۳۹۰۹۹۵ میلیارد ریال (۴/۶ درصد) از محل سرکهای دولتی، ۴۹۸/۲ میلیارد ریال (۵۷/۷ درصد) از محل سیستم بانکی و ۲۱۳/۳۹۶ میلیارد ریال (۲۴/۷ درصد) از سایر منابع تامین شده است.

بررسی چگونگی توزیع سرمایه به تفکیک اهداف کمی در زیربخش دام و طیور نشان می‌دهد، ۶۶ درصد از سرمایه‌گذاری جهت افزایش تولید گوشت قرمز و شیر بوده است و ۳۲ درصد به افزایش تولید گوشت مرغ و تخم‌مرغ و ۲ درصد به افزایش تولید عسل، اختصاص یافته است.

- صادرات و واردات محصولات
- فرآورده‌های دام و طیور
- صادرات

جدول شماره ۶ - واردات فرآورده‌های شیلاتی به تفکیک مقدار و ارزش ریالی طی سالهای برنامه

شرح	سال		۱۳۶۸		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
انواع ماهی	۲۰۵/۸۲	۲۱/۸	۲۸/۳۲	۸/۵	۲۵/۸۸۱	۱۲/۸۲۸	۲۲/۰۱۲	۱۳/۰۸۱	۸۷/۵۷۲	۱۳۱/۶۹۷	۱۳۱/۶۹۷	۱۳۱/۶۹۷
انواع میگو و سایر قشرداران	۲/۹	۱/۲	۱/۵	۰/۹۴	۱/۶۳۶	۰/۹۰۱	۸/۶۴۱	۳/۷۸۲	۲۸/۰۹۸	۱۸۸/۳۹۵	۱۸۸/۳۹۵	۱۸۸/۳۹۵
سایر فرآورده‌ها و کنسرو ماهی	۴	۱/۴	۵/۷	۲/۵	۴۶/۶۲۸	۸۸/۱۶۶	۱۵/۰۹۱	۵/۸۰۹	۲۴/۳۷۵	۲/۴۳	۲۴/۳۷۵	۲/۴۳
گرد ماهی و صدفداران	۴۳۹۲۳	۱۶۷۴	۵۳۹۲۶	۱۷۱۶	۳۳۵۰۰۳	۳۹۹۰۰۴	۷۳۲۵	۲۲۶۹	۳۳۴۰	۱۱۱۱۳۰۱	۱۱۱۱۳۰۱	۱۱۱۱۳۰۱
جمع	۳۳۱۵۳۳	۱۷۸۳	۵۳۶۱۳۳	۱۷۳۸۲	۲۳۵۸۳۳	۱۳۱۸۱۲	۱۳۱۸۱۲	۱۳۱۸۱۲	۲۵۰۸۷۰۳	۱۳۳۰۱۳۲	۱۳۳۰۱۳۲	۱۳۳۰۱۳۲

جدول شماره ۷ - ارزش ارزی و واردات و فرآورده‌های شیلاتی طی سالهای برنامه اول

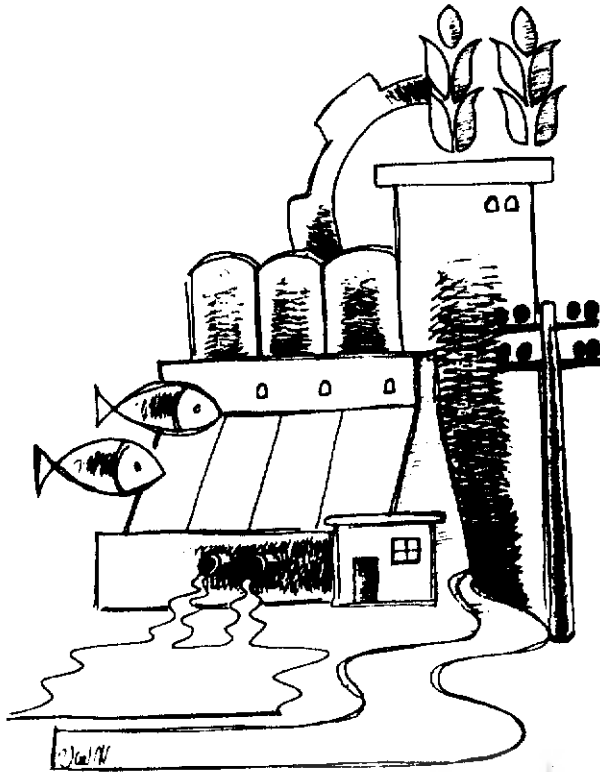
شرح	سال		۱۳۶۸		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
انواع ماهی	۰/۵۸۵	۰/۱۲۷	۰/۱۲۷	۰/۱۹۱	۰/۱۸۹	۰/۱۹۱	۰/۱۸۹	۰/۱۸۹	۰/۳۶	۱/۴۵۲	۱/۴۵۲	۱/۴۵۲
انواع میگو و سایر قشرداران	۰/۰۱۷	۰/۰۱۴۶	۰/۰۱۴۶	۰/۰۱۳	۰/۰۵۵	۰/۰۵۵	۰/۰۵۵	۰/۰۵۵	۰/۰۸۹	۰/۲۵۴	۰/۲۵۴	۰/۲۵۴
سایر فرآورده‌ها و کنسرو ماهی	۰/۰۱۹	۰/۰۳۷	۰/۰۳۷	۰/۰۲۷	۰/۰۸۴	۰/۰۸۴	۰/۰۸۴	۰/۰۸۴	۰/۰۳۵	۰/۲۴۵	۰/۲۴۵	۰/۲۴۵
گرد ماهی و صدفداران	۲۳/۲۵	۲۵/۶۳۵	۲۵/۶۳۵	۲۵/۰۷۱	۶۲/۰۱۵	۶۲/۰۱۵	۶۲/۰۱۵	۶۲/۰۱۵	۲۵/۲۹۹	۱۶۱/۴۷	۱۶۱/۴۷	۱۶۱/۴۷
جمع	۲۳/۸۷	۲۵/۸۱۴	۲۵/۸۱۴	۲۵/۵۴۵	۶۲/۳۴۳	۶۲/۳۴۳	۶۲/۳۴۳	۶۲/۳۴۳	۲۵/۹۸۳	۱۶۳/۶۲۱	۱۶۳/۶۲۱	۱۶۳/۶۲۱

جدول شماره ۸ - عملکرد اهداف کمی زیربخش دام و طیور در سالهای ۱۳۶۸ - ۷۲

شرح	سال	۱۳۶۷		۱۳۶۸		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
		مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
تولید گوشت قرمز	۵۲۵	۵۶۰	۵۷۰	۵۹۵	۶۲۵	۶۴۳	۲۹۹۳	۲۹۲۰	۲۹۲۰	۲۹۲۰	۲۹۲۰	۲۹۲۰	۲۹۲۰
تولید گوشت مرغ	۳۰۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۵۰	۲۲۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰
تولید تخم‌مرغ	۲۵۰	۲۸۰	۲۸۰	۳۱۵	۳۴۰	۳۹۰	۴۵۰	۴۵۰	۴۵۰	۴۵۰	۴۵۰	۴۵۰	۴۵۰
تولید شیر خام	۲۴۰۰	۳۸۲۷	۳۸۲۷	۳۹۲۹	۴۰۳۵	۴۱۴۵	۴۲۸۱	۴۲۸۱	۴۲۸۱	۴۲۸۱	۴۲۸۱	۴۲۸۱	۴۲۸۱
تولید عسل	۱۳	۱۴/۲	۱۴/۲	۱۵/۲	۱۶	۱۷/۵	۱۸/۵	۱۸/۵	۱۸/۵	۱۸/۵	۱۸/۵	۱۸/۵	۱۸/۵

- ب - ارزیابی محصولات و صادرات و واردات
- در زیربخش دام و طیور
- افزایش تولید گوشت قرمز، گوشت مرغ، تخم‌مرغ، شیر خام و عسل از اهداف کمی زیربخش دام و طیور در

درصد و برای تولید عسل ۹۲ درصد بوده است. چنان که در جدول شماره ۸ ملاحظه می‌شود، در برنامه پنجساله اول، ۲۹۹۳ هزار تن گوشت قرمز تولید شده است. این مقدار از ۵۲۵ هزار تن در سال بایه

در برنامه پنجساله اول، ۹۶۸۵۴/۴۵۶ تن محصولات و فرآورده‌های دام و طیور، به ارزش ۴۱۷۰۰/۸۳۴ میلیون ریال، به خارج از کشور صادر شده است، که بیشترین حجم، مربوط به صادرات پوست خام، چرم و سایر چیزهاست، که شامل ۷۹/۱ درصد وزن محصولات صادراتی است و ارزش ریالی آن، طی دوره، بالغ بر ۲۸۸۸۷ میلیون ریال بوده است.

در جدول شماره ۱۱، ارزش ارزی عملکرد صادرات در برنامه پنجساله اول به میلیون دلار، درج شده است. چنان‌که ملاحظه می‌شود، طی این دوره، ارزش فرآورده‌های صادراتی، معادل ۶۰۰/۵۴۶ میلیون دلار بوده که بیشترین درآمد، از محل صدور پوست خام، چرم و سایر تحصیل گردیده است.

صادرات اقلام مذکور، در برنامه اول، ۴۱۵/۹۲۱ میلیون دلار بوده که ارزش آن ۶۹ درصد از ارزش کل صادرات بوده است. همچنین، طی سالهای برنامه، بیشترین درآمد ارزی زیربخش دام و طیور در سال ۱۳۷۲ به دست آمده است، درآمد حاصل در این سال، ۱۷۲/۴۰۵ میلیون دلار بوده است. این مقدار، معادل ۲۸/۷ درصد درآمد ارزی برنامه پنجساله اول است.

■ واردات

در برنامه پنجساله اول، بیش از ۱۱۳۱۴ هزار تن واردات محصولات و فرآورده‌های دام و طیور به ارزش بالغ بر ۶۵۷۱۴۲ میلیون ریال صورت گرفته است.

بیشترین حجم واردات مربوط به خوراک دام و طیور، گردماهی و صدفداران می‌باشد که طی برنامه اول، ۱۰۲۹۶/۱۹۴ هزار تن مواد مذکور وارد شده است. واردات گوشت فرمز با ۴۵۰/۶ هزار تن در مرتبه بعدی قرار دارد. بیشترین حجم واردات سالهای برنامه در سال ۱۳۶۸، صورت پذیرفته است. در این سال، حجم واردات ۲۷۱۱/۰۷۵ هزار تن بوده است، که معادل ۲۳/۹ درصد واردات دیرد می‌باشد. از نظر ارزشی نیز، واردات سال ۱۳۷۲ با ارزشی بالغ بر ۴۴۱۰۸۶ میلیون دلار (۶۷ درصد) نسبت به سایر سالهای برنامه دارد.

جدول شماره ۹ - اهداف کمی (فیزیکی) و سرمایه‌گذاری زیربخش دام و طیور در برنامه پنجساله اول

شرح	میزان تولید در سالهای ۱۳۶۸-۷۲		میزان سرمایه‌گذاری در سالهای ۱۳۶۸-۷۲	
	هزار تن	درصد تحقق	میلیارد ریال	درصد تحقق
افزایش تولید گوشت قرمز و شیر	۲۳۲۱۰	۱۰۴	۵۷۲/۸۷۲	۱۰۱
افزایش تولید مرغ و تخم مرغ	۳۹۵۵	۱۰۵	۲۷۷/۲۶۴	۵۷
افزایش تولید عسل	۸۱/۴	۹۲	۱۳/۲۲۲	۱۳۹

جدول شماره ۱۰ - عملکرد صادرات محصولات و فرآورده‌های دام و طیور طی سالهای برنامه اول

مقدار به تن، ارزش به میلیون ریال

شرح	سال		۱۳۶۸		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
دام زنده	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
روده	۱۰۰۰۳۱	۱۸۱۵۵	۹۲۳۲	۱۵۲۲۵۸	۸۲۲۶۲	۱۲۲۶۶۱	۱۲۲۶۶	۱۲۲۶۶	۱۲۲۶۶	۱۲۲۶۶	۱۲۲۶۶	
پوست خام، چرم و سایر	۱۷۲۰۸۳	۳۳۲۸	۱۲۲۱۱۱۲	۳۳۲۵	۱۷۸۸	۱۷۸۸	۵۱۵۸۸	۲۰۰۵	۵۰۱۲۳۸	۳۳۱۱۲۳۲	۸۱۱۱۲۳۲	
پشم، کرک و مو	۳۸۳۳۹	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	
عسل طبیعی و مصنوعی	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	
سایر*	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	۳۳۲۸	
جمع	۱۳۳۸۸۸۲	۹۲۱۳۲۶	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	۱۳۳۱۳۲	

* سایر اقلام صادراتی دام و طیور، گوشت قرمز، گوشت سفید، گوشت مرغ، تخم مرغ، پوست، عسل، ریسورعسل، مواد حیوانی و ... می‌باشد.

* سایر اقلام صادراتی دام و طیور، گوشت قرمز، گوشت سفید، گوشت مرغ، تخم مرغ، پوست، عسل، ریسورعسل، مواد حیوانی و ... می‌باشد.

همان‌گونه که در جدول شماره ۱۳ ملاحظه می‌شود، مجموع ارزش پرداختی جهت واردات طی سالهای ۷۲ - ۱۳۶۸ در مجموع ۳۹۰۰/۴۸۸ میلیون

جدول شماره ۱۱ - ارزش ارزی صادرات محصولات و فراورده‌های دام و طیور در سالهای ۷۲ - ۱۳۶۸

میلیون دلار

سال	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	جمع دوره
شرح						۱۳۶۸-۷۲
دام زنده	-	-	۰/۸۷۱	۲/۷۹۲	۸/۲۲۹	۱۱/۸۹۲
روده	۲۵/۲۵۸	۲۱/۷۰۴	۲۱/۲۴۵	۲۸/۴۰۹	۳۲/۳۲۹	۱۲۸/۹۶۵
پوست خام، چرم و سایر	۹۲/۶۲۲	۵۶/۳۲۲	۷۶/۰۸۵	۷۲/۸۰۲	۱۱۵/۹۵۹	۴۱۵/۹۲۱
پشم، کرک و مو	۹/۲۵۲	۰/۷۰۶	۱۰/۸۷۵	۲/۵۵۸	۱۱/۲۳۵	۳۵/۵۲۶
عمل طبیعی و مصنوعی	۰/۰۷۷	۰/۰۷۷	۰/۸۱۰	۱/۶۲۹	۱/۱۵	۳/۷۲۳
سایر	۰/۴۰۲	۰/۱۲۶	۰/۱۵۹	۰/۳۲۸	۲/۵۰۴	۴/۵۱۷
جمع	۱۲۸/۶۲۲	۷۹/۰۴۵	۱۱۰/۰۴۵	۱۱۰/۵۱۹	۱۷۲/۴۰۵	۶۰۰/۵۲۶

• مأخذ: آمار بازرگانی خارجی گمرک جمهوری اسلامی

جدول شماره ۱۲ - ارزش ارزی واردات محصولات و فراورده‌های دام و طیور در سالهای ۷۲ - ۱۳۶۸

میلیون دلار

سال	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	جمع دوره
شرح						
گوشت قرمز	۲۳۶/۲۸۴	۱۸۸/۳۲۱	۱۲۶/۸۶۸	۱۱۲/۳۳۳	۱۵۶/۲	۸۲۱/۰۰۶
گوشت مرغ	۰/۰۲۵	۰/۰۰۸	۰	۲۲/۳۰۴	۶۲/۷۸	۹۵/۱۱۷
جوجه یکروزه	۰/۹۷۲	۱/۸۰۸	۵/۸۹۹	۱۵/۹۴۲	۱۲/۳۴۴	۳۷/۹۶۵
تخم مرغ و بزرگان و بزرگ تخم مرغ	۰/۳۲۶	۰/۶۳۳	۰/۹۷۳	۶/۵۲۸	۵/۱۸۷	۱۲/۶۴۷
کره و پنیر	۱۹۹/۸۹۵	۱۱۲/۷۱۵	۱۶۲/۲۸۶	۱۲۷/۱۰۲	۱۳۹/۰۰۶	۷۲۳/۱۰۴
شیر و شیر خشک	۶۶/۳۲۱	۳۷/۴۰۹	۵۸/۷۸۲	۲۴/۹۷۱	۳۱/۴۰۴	۲۱۸/۹۹۵
غذای دام و طیور و مکملها و ...	۴۲۲/۱۷۷	۲۶۲/۹۸۲	۲۲۷/۶۲۵	۲۸۶/۵۵	۳۶۸/۶۶	۱۹۷۰/۵۵۴
جمع	۹۲۸/۶۵	۷۰۲/۸۷۶	۶۸۳/۵۵۲	۸۰۶/۷۳	۷۷۶/۵۷۹	۳۹۰۰/۳۸۸

جدول شماره ۱۲ - واردات محصولات و فراورده‌های دام و طیور طی سالهای ۷۲ - ۱۳۶۸

مقدار به تن - ارزش به میلیون ریال

شرح	۱۳۶۸		۱۳۶۹		۱۳۷۰		۱۳۷۱		۱۳۷۲	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
گوشت قرمز	۱۱۵	۱۷۰۱۲	۲۸	۱۲۶۰۶	۱۵۰	۸۶۰۲	۵۸۶	۷۸۲۰	۹۹	۱۳۳۸۸
گوشت مرغ	۰/۰۱۷	۱/۸	۰/۰۰۲	۰/۵	۰	-	۲۷/۸	۲۳۲۹	۲۸/۶	۳۳۰۷۲
جوجه یکروزه	۰/۰۰۵	۷۰	۰/۰۰۴	۱۲۱	۰/۰۰۵	۴۰۰	۰/۷۶	۱۱۰۰	۰/۶۶۶	۱۷۳۸۲
تخم مرغ و بزرگان و بزرگ تخم مرغ	۰/۰۰۳	۲۳/۵	۰/۰۰۵	۲۲/۴	۰/۰۰۵	۶۶	۱/۱۵	۲۵۰/۲	۱/۶۸۱۵	۵۱۳۳۸
کره و پنیر و شیر خشک	۱۰۹/۵	۳۳۹۲	۲۶/۱۲	۳۷۱۰۸	۱۱۰/۷۸	۱۱۰۷۸	۲۸/۰۷	۸۷۰	۸۶/۸۶	۶۸۰۰۲
شیر و شیر خشک	۲۶/۳۲	۳۳۸۲	۱۱/۹۹	۳۳۰۸	۱۱/۱۲	۳۳۰۸	۲۸/۸۱	۷۸۸	۱/۵۵۹	۱۳۳۳۵
غذای دام و طیور و مکملها و ...	۴۲۲/۱۷۷	۲۶۲/۹۸۲	۲۲۷/۶۲۵	۲۸۶/۵۵	۳۶۸/۶۶	۱۹۷۰/۵۵۴				
جمع										

• مأخذ: آمار بازرگانی خارجی گمرک جمهوری اسلامی

دلار بوده است که ۵۴۴، ۱۹۷۰ میلیون دلار آنگاه ۵۰/۵۱ درصد) جهت واردات خوراک دام و طیور و ... همچنین ۸۲۱/۰۰۶ میلیون دلار (۲۱ درصد) نیز به واردات گوشت قرمز اختصاص داده شده است. در این دوره بیشترین ارزش تخصصی معادل ۹۲۸/۶۵ میلیون دلار (۲۳/۸ درصد) به واردات سال ۱۳۶۸ اختصاص یافته است.

بررسی آمار نشان می‌دهد که بیشترین واردات محصولات، در سال ۱۳۶۸، صورت گرفته و در سال ۱۳۷۰ به کمترین حد رسیده است. سپس طی دو سال آخر برنامه، بر میزان آن افزوده شده است. در حالی که در زمینه صادرات، طی دوره برنامه با توجه به سیاستهای اتخاذ شده در سال ۱۳۷۲ بیشترین درآمد ارزی حاصل شده است.